

6. Mezinárodní souvislosti

Poskytování zdravotní péče se stává v zemích OECD jedním z největších odvětví ekonomiky. Ve všech vyspělých zemích je snaha o zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva. Rostoucí životní úroveň, zvyšování kvality života a v neposlední řadě prodlužování jeho délky a nízká porodnost, které způsobují tzv. stárnutí populace, vyvolávají obavy týkající se dostatečnosti zdrojů, jejich způsobů využití, spravedlivosti, výkonnosti a efektivnosti zdravotní péče. Rychlé technologické změny, rostoucí očekávání pacientů a stárnutí populace vyvolávají potřebu reforem v oblasti zdravotnictví.

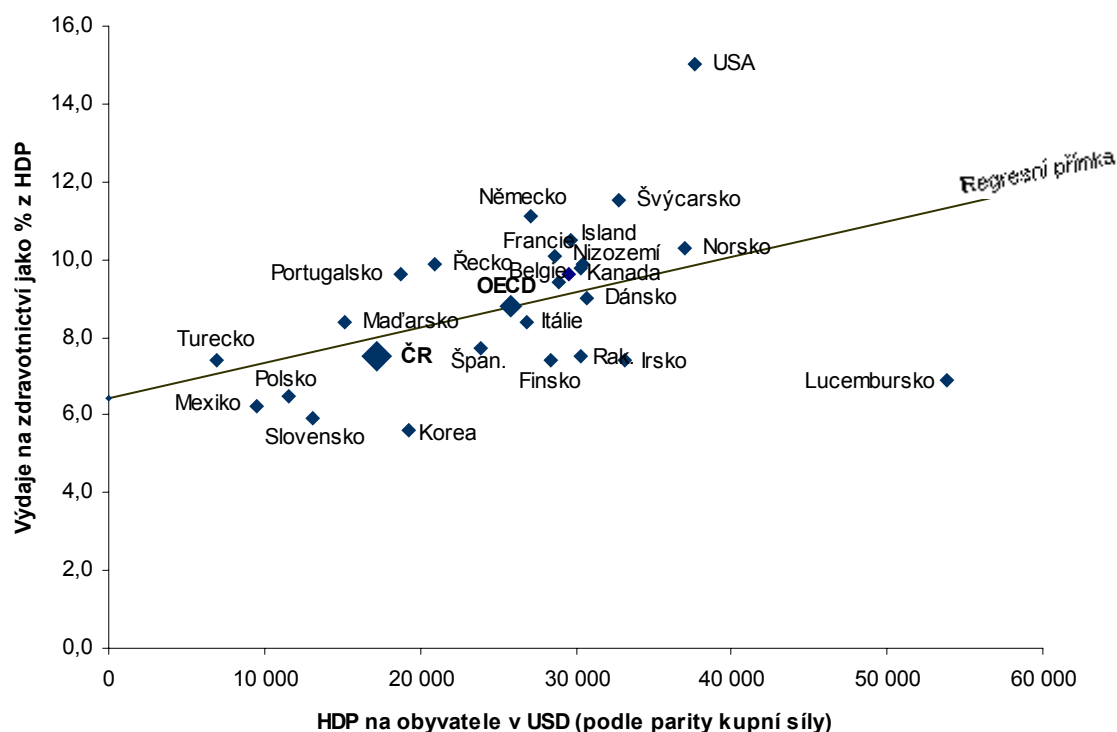
Z tohoto důvodu se zvyšuje poptávka po finančních údajích z resortu zdravotnictví a také jejich mezinárodním srovnání. K tomuto účelu byl vytvořen jednotný statistický „Systém zdravotnických účtů“¹, který postupně zavádí ve všech zemích OECD jednotnou Mezinárodní klasifikaci pro zdravotnické účty², a tak poskytuje společný rámec pro zabezpečení srovnatelnosti údajů v čase a mezi jednotlivými zeměmi.

6.1 Celkové výdaje na zdravotnictví v zemích OECD

V rámci zemí OECD existuje statisticky významná závislost mezi ekonomickou vyspělostí země (vyjádřenou v HDP na jednoho obyvatele) a relativní výší výdajů na zdravotnictví. Relativní výše výdajů na zdravotnictví se vyjadřuje jako podíl zdravotnických výdajů ku HDP. V zemích OECD se tento podíl pohybuje okolo 9 %. Česká republika patří v rámci OECD mezi země s nižšími relativními výdaji na zdravotnictví. V tomto případě lze připustit interpretaci, že země výrazně nad regresní přímkou mají naddimenzované výdaje na zdravotnictví vzhledem k výkonnosti ekonomiky (např. USA) a naopak o zemích nacházejících se výrazně pod regresní přímkou (Slovensko, Korea) lze prohlásit, že mají relativně „úsporné a levné“ zdravotnictví. **Česká republika** patří v tomto ohledu mezi průměr, protože se nachází téměř na regresní přímce..

Graf 6.1 názorně ukazuje závislost mezi ekonomickou vyspělostí země a relativní výší výdajů na zdravotnictví v zemích OECD.

Graf 6.1: Vztah mezi ekonomickou vyspělostí a relativní výší výdajů na zdravotnictví (rok 2003)³

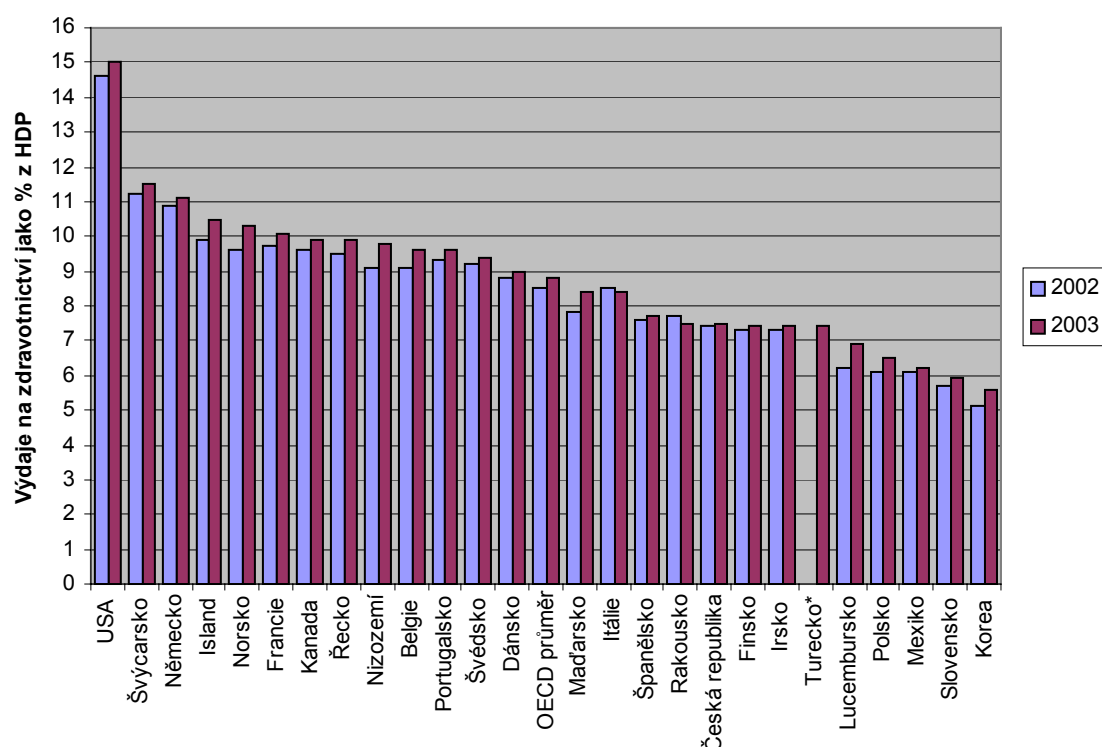
¹ A System of Health Accounts

² International Classification for Health Accounts

³ Zdroj: Health at a Glance, OECD Indicators 2005

Následující graf ukazuje porovnání výdajů na zdravotnictví jako % z HDP v zemích OECD.

Graf 6.2: Vývoj výdajů na zdravotnictví v zemích OECD jako % z HDP⁴

Z časového hlediska je vidět, že relativní výdaje na zdravotnictví měly rostoucí tendenci téměř ve všech zemích OECD. Výjimkou byly pouze **Itálie** a **Rakousko**, jejichž relativní pokles výdajů na zdravotnictví je téměř zanedbatelný. Průměrně relativní **výdaje na zdravotnictví v zemích OECD vzrostly o 0,3 procentní body**.

6.2 Výdaje na zdravotnictví podle zdrojů financování

Systém financování zdravotní péče se stává stále komplexnější se stále širší škálou institucí do něj zapojených. Základní členění je rozděleno na veřejné a soukromé zdroje.

Tabulka 6.1 ukazuje strukturu výdajů na zdravotnictví podle zdrojů financování v zemích OECD. **V České republice** a v **Lucembursku** měly vládní instituce včetně zdravotních pojišťoven největší podíl (90 %) na financování zdravotnictví, podobně tomu bylo i na **Slovensku**, kde vládní výdaje tvořily 88 %. Ve většině zemí Evropské unie se podíl vládních výdajů pohybuje od 70 do 90 % celkových výdajů. Zcela odlišná situace plynoucí z jiné organizační struktury financování zdravotnictví se každoročně objevuje v **USA**, kde podíl vládních výdajů tvořil pouze 44 % celkových výdajů v roce 2003.

⁴ Zdroj: Health at a Glance, OECD Indicators 2005, údaje u Turecka jsou pouze za rok 2003

Tabulka 6.1: Struktura výdajů na zdravotnictví ve státech OECD v roce 2003 (v %)⁵

	Celkové vládní výdaje	Výdaje veřejných rozpočtů	Výdaje fondů sociálního zabezpečení ⁶	Celkové soukromé výdaje	Výdaje za soukromé pojištění	Přímé výdaje soukromých domácností	Ostatní soukromé výdaje
Austrálie	68	68	0	33	8	21	4
Rakousko	68	23	45	32	8	19	5
Belgie	75	-	-	26	-	-	-
Kanada	70	69	2	30	13	15	2
Česká republika	90	13	77	10	0	8	2
Dánsko	83	83	0	17	1	16	0
Finsko	77	60	17	24	2	19	3
Francie	76	3	74	24	13	10	1
Německo	78	10	68	22	9	10	3
Řecko	51	-	-	49	2	47	0
Maďarsko	72	12	60	28	1	25	2
Island	84	53	31	17	0	17	0
Irsko	78	77	1	22	6	13	3
Itálie	75	75	0	25	1	21	3
Japonsko	82	16	66	19	0	17	2
Korea	49	9	40	51	2	42	7
Lucembursko	90	12	79	10	1	7	2
Mexiko	46	15	31	54	3	51	0
Nizozemí	62	4	58	38	17	8	13
Nový Zéland	79	79	0	21	6	16	0
Norsko	84	68	15	16	0	16	0
Polsko	70	10	60	30	1	26	3
Portugalsko	70	-	-	30	-	-	-
Slovensko	88	6	83	12	0	12	0
Španělsko	71	66	5	29	4	24	1
Švédsko	85	-	-	15	-	-	-
Švýcarsko	59	18	41	42	9	32	1
Turecko	63	28	35	37	4	28	5
VB	83	83	0	17	-	-	-
USA	44	32	13	56	37	14	5

⁵ Zdroj: Health at a Glance, OECD Indicators 2005

⁶ U nás zdravotní pojišťovny